Göç mağdurlarına çözüm

Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan köy ve mezralardan göç eden ailelerin geri dönmesi için çözüm önerilerini tartışmak üzere Diyarbakır'da bir toplantı yapıldı. Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu, 90 köyden 74'üne, 304 mezradan 155'ine geri dönüş sağlandığını söyledi.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) desteğiyle İçişleri Bakanlığı'nda yürütülen "Ülke içinde yerinden olmuş kişilere yönelik katılımcı hizmet sunumu modeli" proje tanıtım toplantısı Diyarbakır Dedeman Otelî'nde yapıldı. Vali Hüseyin Avni Mutlu, toplantıda yaptığı konuşmada, proje kapsamında Diyarbakır il eylem planının hazırlanacağını, bu çalışmanın hedefinin yerinden olmuş kişilere yönelik yapılması gerekenlerin belirlenmesi olduğunu bildirdi.

Vali Mutlu, "Ülkemizde maalesef bu konunun kapsamına giren oldukça yoğun bir vatandaş gruburnuz var. Diyarbakır da yerinden olmuş vatandaşlarla ilgili oldukça ciddi sıkıntı ve mağduriyetlerin yaşandığı öncelikli şehirlerimizinden birisidir" diyerek bu kapsamda Diyarbakır'da bugüne kadar 43 bin 664 vatandaşının muhtelif nedenlerle göç etmek ve yerini değiştirmek zorunda kaldığını kaydetti.

90 KÖY, 304 MEZRADAN GÖÇ OLDU

Diyarbakır'da 90 köy ve 304 mezradan bazıları tamamen bazıları da kısmen olmak üzere vatandaşların göç ettiğini bildiren Vali Mutlu, bunların ağırlıklı olarak Diyarbakır ve Anadolu'nun diğer yerlerinde iskan ettiğini aktardı. Köye geri dönüş ve rehabilitasyon projesinin 2001 yılından itibaren uygulandığını ifade eden Mutlu, şöyle devam etti:

"Vatandaşların tekrar köylerine ve mezralarına rahatlıkla dönüp eski faaliyetlerini sürdürebilmeleri için imkan sağlandı ve bu konuda desteklendiler. 90 köyümüzden 74'üne, 304 mezradan 155'ine tekrar geri dönüş sağlandı. Köy ve mezralarına dönmek isteyen vatandaşlarla ilgili bugün hiçbir kısıtlama söz konusu değildir. Arzu eden vatandaşlar köy ve mezralarına dönebilmekte ve bunlara destekler sürdürülmektedir. Bütün bu köy ve mezralara kamu hizmetleriyle ilgili vatandaşların ihtiyaç duyduğu hizmetler temin edildi. Özellikle yol, su, sağlık hizmeti gibi. Eksiklikler varsa bunlar giderilmeye devam ediyor. Geçimleri temin etmeleri için kaynaklarla destek verildi."

43 BİN KİŞİDEN 24 BİNİ DÖNDÜ

Vali Mutlu, vatandaşların önemli bir kısmının köye dönmediğini, 43 bin 664 vatandaştan 24 bine yakınının köye geri dönüş yaptığını kaydederek, geri kalanların da ağırlıklı olarak Diyarbakır ya da farklı yerlerde hayatlarını sürdürdüğünü vurguladı.

Hükümetin, Birleşmiş Milletler (BM) desteğiyle bir çalışma sürdürdüğünü, 13 ayrı ilde değerlendirme toplantısının yapıldığını bildiren Vali Mutlu, bu çalışmayla yerinden olmuş vatandaşların ihtiyaçlarının belirleneceğini dile getirdi. Mutlu, şunları söyledi:

"Arzu ediyoruz ki bu vatandaşlarımız mutlu yaşasınlar ve herhangi bir kaygı içerisinde olmaksızın yaşasınlar. Bu insanlarımızın göç etmelerinin temel nedenini hepimiz biliyoruz. Ciddi kaygılar. En başta can ve mal kaygısıdır. Bu insanlarımız nerede yaşarsa yaşasın bu sıkıntıyı ve kaygıyı hissetmeksizin yaşasınlar. Ulusal Eylem Planı'na dönüştürülecek projede vatandaşların ihtiyaçları giderilecek."

4 BİN GÖÇ MAĞDURU ÜZERİNE ARAŞTIRMA

BM Kalkınma Programı Proje Müdürü Ercan Balcı da Türkiye'de yerinden olmuş insanlara destek olmak amacıyla projenin yürütüldüğünü, projenin temel amacının 1990'lı yıllarda Doğu ve Güneydoğu illerinden kendi rızası dışında göç etmiş ve yerinden olmuş kişilerle ilgili ihtiyaçların tespit edilmesi ve onlara yönelik bir hizmet sunumu hazırlamak olduğunu söyledi. Projenin İçişleri Bakanlığı'nca yürütüldüğünü anlatan Balcı, şöyle konuştu:

"Türkiye'de daha çok zorunlu göç olarak bilinen yerinden olma sürecinde hükümet ne gibi hizmetler yürütülmesi gerektiğini ortaya koymak ve bu doğrultuda hizmetler sunmak istiyor. Bunu yaparken de BM'nin ne gibi destekleri olur diye bize başvurdu. Biz de ülke içinde yerinden olmuş kişilerle ilgili katılımcı bir yöntemle durum tespiti yapıyoruz. Her il'e mahsus bir eylem planı oluşturacağız ve bu doğrultuda hükümetin adım atmasını bekliyoruz. Bu konuda Hükümetin güçlü bir iradesi var. Hükümet, tek başına yerinden olmuş kişilerin ihtiyaçlarını tespit etmek istemiyor. Bu nedenle herkesin görüşünü alıyoruz, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler gibi."

Balcı, göç mağdurlarıyla da görüştüklerini, sorunlarını ve ihtiyaçlarını ortaya koyduklarını anlatarak, hükümetin her ilin eylem planı oluşturulduktan sonra genel bir 'Ulusal Eylem Planı' oluşturacağını bildirdi.

Bugüne kadar bir yönünle ihmal edilmiş olan göç mağdurlarının bu eylem planı doğrultusunda sorunlarının çözülmeye çalışılacağını, Van'da bu konuda örnek bir çalışmanın yapıldığını anlatan Balcı, Van'daki çalışmanın başarılı olması sonucu bunun bütün ülkeye yayılacağını kaydetti.

"Resmi rakamlara göre 360 bin kişi, Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) desteğiyle Hacettepe Üniversitesi'nin yürüttüğü çalışmaya göre 900 bin ile 1 milyon 200 bin arasında kişi kendi rızası dışında göç etmiş ya da yerinden olmuş" ifadelerini kullanan Balcı, proje kapsamında 4 bin 9 göç mağduru üzerine bir araştırma yaptıklarını, araştırmada ağırlıklı olarak hizmete yönelik sorular sorulduğunu vurguladı.

Çalışmalarının merkezinde hizmet sunumunun yer aldığını anlatan Balcı, "Araştırma kentte yaşayanlar ve köye dönüş yapanlar üzerine yapıldı. Önümüzdeki günlerde araştırmanın sonuçları açıklanacak. Bu konuda hükümetin atması gereken adımları tespit etmeye çalışıyoruz" şeklinde Birleşmiş Milletler (BM) desteğiyonuştu.

Toplantıya kaymakamlar, belediye ile kamu kurum ve kuruluş temsilcileri katıldı.